

Geborgde zetels horen thuis in de waterschappen

Gisteren werd in een uitzending van Nieuwsuur bekendgemaakt dat een Kamermeerderheid af wil van de geborgde zetels in de waterschappen. De invloed van de boeren en van bedrijven zou via de geborgde zetels in de waterschapsbesturen te groot zou zijn. Sterker nog: de waterschappen zouden niet democratisch zijn. Wat VNO-NCW en MKB-Nederland vinden dit te kort door de bocht en pleiten voor behoud van de geborgde zetels in de waterschapsbesturen.

De discussie over de democratische legitimatie van het waterschap is niet nieuw. Tegenstanders van de geborgde zetels is het een doorn in het oog dat een aantal bestuurders niet wordt gekozen via algemene verkiezingen, maar benoemd door belangenorganisaties. Daarmee gaan zij echter voorbij aan het soort organisatie dat het waterschap is en aan de daarbij behorende besluitvorming. Naast de algemene democratie, zoals gemeente, provincie en rijk, bestaat er in Nederland al sinds de oprichting van de waterschappen zo'n 750 jaar geleden ook de functionele democratie ofwel belangengroependemocratie. Een andere organisatievorm van democratie, maar wel degelijk democratisch. Het waterschap is zo'n functionele democratie, gebaseerd op stakeholderparticipatie.

En dat deze organisatievorm juist een succes is, blijkt uit de waardering die de waterschappen krijgen. Het buitenland heeft in OESO-verband ook gekeken hoe we in ons land het waterbeheer hebben georganiseerd. In het rapport 'Water governance in the Netherlands – fit for the future', uit 2014, wordt Nederland door de OESO dé referentie genoemd waar het gaat om water management. En dan niet alleen om onze technische deskundigheid, maar juist ook om hoe we het institutioneel en bestuurlijk hebben georganiseerd. De 'stakeholderparticipatie' van deze functionele democratie wordt door de OESO juist als sterk punt benadrukt. Niet vreemd, want vriend en vijand zijn het erover eens dat de Waterschappen in Nederland uitstekend werk doen.

En een deel van dat uitstekende werk wordt geleverd dankzij de bestuurders die namens het bedrijfsleven een geborgde zetel bekleden. Zo is terugwinning van energie en grondstoffen uit afvalwater met succes bij waterschappen geïntroduceerd en geborgde zetels hebben ervoor gezorgd dat deze ontwikkeling ondanks aanvankelijke twijfel bij politieke partijen in de besturen doorgang heeft gevonden. Er zijn nog grote vraagstukken op te lossen op het gebied van klimaat, energie en circulariteit: bijvoorbeeld op het gebied van zuivering van vreemde stoffen (hormonen, medicijnresten, microplastics, zeer zorgwekkende stoffen) uit het afvalwater. De kennis daarvoor zit bij het bedrijfsleven of wordt ontwikkeld door het bedrijfsleven samen met universiteiten. Geborgde zetels garanderen dat die technische en organisatorische kennis snel en efficiënt wordt ontsloten en ingebracht in het waterschapsbestuur. Het zou een groot verlies zijn en een stap achteruit als binnen de waterschappen die waardevolle contacten, samenwerking en directe inbreng vanuit het bedrijfsleven via de geborgde zetels zou worden losgelaten.

Onlangs heeft het Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving/OFL nog eens zorgvuldig gekeken naar de bestuurlijke inrichting van de Nederlandse waterschappen en geconcludeerd, dat indien je hierin wijzigingen zou willen aanbrengen dan daarbij ook de relatie met andere bestuursorganen zoals provincies en gemeenten grondig moet worden bekeken. Dat is een complexe aangelegenheid die jaren zou gaan duren. Het standpunt van VNO-NCW en MKB-Nederland is dan ook, dat niet gemorreld moet worden aan de bestaande inrichting van de waterschappen. Veranderen is complex en kostbaar en het huidige systeem functioneert immers goed. *Never change a winning team.*

Waterschappen zijn functioneel gedecentraliseerde overheden op een regionale schaal. Ze vertegenwoordigen belangen en ze kennen hun regio. Dat is hun kracht. Ze hebben kijk op wat er

speelt in hun regio en op de kans op vooruitgang als gevolg daarvan. Veel van die kennis berust bij het lokale en regionale bedrijfsleven. Bovendien moet er heel veel veranderen op het gebied van klimaat, energie en circulariteit, niet in de laatste plaats in het bedrijfsleven. Verandermanagement is geen uitvinding van de overheid, maar van het bedrijfsleven. Dat is het unieke van deze hybride overheid die de waterschappen zijn. Het bedrijfsleven hoort dus als geen ander via de geborgde zetels thuis in de waterschapsbesturen en draagt volwaardig bij aan een goed functioneren van deze belangrijke bestuurslaag. Deze boodschap zullen VNO-NCW en MKB-Nederland ook overbrengen aan de politieke partijen die die straks de coalitie gaan vormen voor het nieuwe kabinet.